

Čís. 2602.

Nepřevzal-li nabyvatel podniku (§ 1409 obč. zák.) posavadního jeho zaměstnance, nemůže se tento na něm domáhati ani náhrady za předčasné rozvázání služebního poměru ani podle §u 1409 obč. zák. odškodného, jež mu zcizitelem podniku bylo pro případ předčasného rozvázání služebního poměru smluvně zaručeno.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 519/22.)

Žalobce byl přijat Hanušem D-em za ředitele kina s platem 50.000 Kč ročně. Pro případ předčasného zrušení služebního poměru bylo umluveno odbytné 50.000 Kč. Od Hanuše D-a koupil kino žalovaný spolek, a, když byl jím žalobce okamžitě vypovězen, domáhal se na něm, opřev žalobní nárok o § 1409 obč. zák., zaplacení čtyřměsíčního platu a 50.000 Kč odbytného. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: § 1409 obč. zák. ustanovuje, že ten, kdo přejímá jmění nebo podnik, jest, bez ohledu na další trvání zcizitelova ručení, věřitelům bezprostředně zavázán z dluhů, patřících ku jmění (podniku), jež při převzetí znal nebo znáti musil. Než služební smlouvy nejsou dluhy, nýbrž právními poměry a jest jasno, že jen potud mohlo by býti k nim přihlíženo, pokud by šlo o nedoplatky mzdových požitků. Přejímatel podniku nevstupuje o sobě do služebních poměrů. Kdo se smluvně nepřevzme, není právně převzat, při čemž by ovšem vzhledem na § 881 obč. zák. bylo lhostejno, zda případná smlouva byla dojednána s ním samým či se zcizitelem. Mezi zaměstnanci podniku a jeho přejímatelem, nebyli-li zaměstnanci smlouvou převzati, není služebního poměru, takže netřeba k jeho zrušení výpovědi a nemohou býti proti přejímateli z důvodu takového předčasného, bezdůvodného zrušení neexistujícího služebního poměru odvozovány nijaké nároky. Poněvadž žalobce podle bezvadných zjištění prvního soudu žalovaným divadelním spolkem za ředitele převzat nebyl, není jeho nárok na zaplacení tříměsíční mzdy odůvodněn. Rovněž neudržitelným jest však i jeho nárok na zaplacení s Hanušem D-em smlouveného odbytného 50.000 Kč. Zjištění prvního soudu, že žalovaný divadelní spolek této úmluvy neznal a podle okolností ani znáti nemusil, jest zcela bezvadné a nemohl v tomto směru ani svědek Otto S., který vlastně o této skutečnosti žalující stranou vůbec veden nebyl, ničeho uvést ve prospěch žalobce, na němž spočívá důkazní břemeno. Proto není ani třeba zabývat se rozbořem otázky, zda jde o dluh podniku a zda tento nárok trval již v době převzetí podniku či zda snad teprve nevznikl předčasným prodejem podniku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení není opodstatněn. Z materiálů zákona jest zjevno, že ustanovením §u 1409 obč. zák. ve znění třetí novely (cís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák.) měli

býti chráněni obchodní věřitelé dlužníkovi, kteří mu ku provozování jeho podniku poskytli úvěr, nebo jinaké výhody, očekávající, že podnik bude mu pramenem výdělku a platební mohoucnosti, a jimž záleželo na tom, aby jejich pohledávky byly spjaty s podnikem samým, byly základem dalšího obchodního spojení a tvořily pasivní součástku obchodního jeho majetku. Úmyslem zákonodárcovým bylo tedy, by obchodní věřitelé dlužníkovu podniku byli zajištěni při převodu závodu, poněvadž pravidelně z výtěžku, za podnik docíleného, uspokojení svých pohledávek nedocházeli. Ustanovením Šu 1409 obč. zák. mělo býti vyhověno oprávněným zájmům věřitelů podniku (majetku) dlužníkovu, by tento i po převodu na jiného majitele byl zárukou za splnění obchodních dluhů dřívějšího podnikatele a proto byl tímto předpisem zavázán přejímatel podniku k bezprostřednímu zaplacení takových dluhů, k podniku náležejících, ovšem s obmezením, že mu při převodu podniku známými byly, neb známými býti musely. Že nároky žalobcovy nemají této právní povahy, usoudily správně již oba nižší soudy, neboť pokud žalobce se domáhá zaplacení služného za předčasné zrušení námezdní smlouvy žalovaným spolkem, nejde tu vůbec o nárok, který by příslušel žalobci proti dřívějšímu majiteli podniku, nýbrž odvozuje jej žalobce ze sporné smlouvy se žalovaným spolkem, která však, jak nižšími soudy bylo zjištěno, vůbec platně ani nevznikla a stačí tu odkázati ku správným důvodům odvolacího soudu, jež vývody dovolacími nikterak oslabeny nebyly. Než ani pro nárok druhý, odbytné, nemůže se žalobce dovolávati ustanovení Šu 1409 obč. zák., poněvadž nejde tu o dluh ze spojení dřívějšího majitele biografu s věřiteli tohoto obchodního podniku, jaké má na mysli předpis Šu 1409 obč. zák., nýbrž o odškodňovací nárok za předčasné přerušení námezdního poměru mezi žalobcem a dřívějším majitelem podniku Hanušem D-em smlouvou založeného a jest tu přisvědčiti správným důvodům prvního soudu a k nim odkázati. Buduje-li tedy žalobce své nároky jen na zákonném ustanovení Šu 1409 obč. zák. o převzetí dluhů podniku (jmění) novým nabyvatelem jeho, právem nižší soudy žalobě nevyhověly. Lze proto s tohoto právního hlediska pominouti dovolací vývody žalobcovy, doličující, že žalovaný spolek o existenci smlouvy o odbytném při náležité obezřetnosti zvěděti musel.

Čís. 2603.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanci přísluší nárok proti poslednímu zaměstnavateli i tehdy, stal-li se zaměstnanec výdělku neschopným až po vystoupení ze služby, a dříve, než si našel novou službu.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 567/22.)

Žalobce byl od 1. ledna 1883 do 1. září 1911 zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém u cukrovarnické firmy K. a byl pojištěn u pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického. Po vystoupení ze služby